

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Petra Průchy a soudců JUDr. Jaroslava Vlašína a JUDr. Milana Kamlacha v právní věci žalobce: **K. K.**, zastoupeného JUDr. Petrem Práglem, advokátem se sídlem Dlouhá 5, Ústí nad Labem, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, proti rozhodnutí žalované ze dne 5. 6. 2008, č. x, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 23. 2. 2009, č. j. 15 Cad 42/2008 – 35,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá**.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Žalobce (dále jen „stěžovatel“) podal kasační stížnost proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem (dále jen „krajský soud“) ze dne 23. 2. 2009, č. j. 15 Cad 42/2008 – 35 (dále jen „rozsudek“), kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalované ze dne 5. 6. 2008, č. x, (dále jen „napadené rozhodnutí“). Napadeným rozhodnutím byl stěžovateli podle § 56 odst. 1 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“) odňat plný invalidní důchod, protože podle posudku lékařky Okresní správy sociálního zabezpečení Litoměřice (dále jen „OSSZ Litoměřice“) ze dne 22. 5. 2008 jeho dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav odpovídá postižení uvedenému v kapitole IX., oddílu A, položce 1, písm. b) přílohy č. 2 vyhlášky č. 284/1995 Sb., kterou se provádí zákon o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „vyhláška č. 284/1995 Sb.“), a jeho schopnost soustavné výdělečné činnosti poklesla o 35 %, což již neodpovídá plné invaliditě, ale jen invaliditě částečné. Následně mu byl přiznán částečný invalidní důchod.

Proti napadenému rozhodnutí žalované podal stěžovatel žalobu, v níž namítl, že se jeho zdravotní stav nezlepšil od doby, kdy byl shledán plně invalidním. Tuto skutečnost podle něj dokládají i lékařské zprávy, které připojil k žalobě. Navrhl proto, aby jeho zdravotní stav po vyšetření na odborném kardiologickém pracovišti přezkoumala Posudková komise Ministerstva práce a sociálních věcí v Ústí nad Labem (dále jen „PK MPSV“) a aby krajský soud zrušil napadené rozhodnutí žalované a vrátil jí věc k dalšímu řízení.

Krajský soud doplnil dokazování o posudek o zdravotním stavu a pracovní schopnosti stěžovatele vypracovaný PK MPSV, která při svém hodnocení zdravotního stavu stěžovatele vycházela z posudkového spisu OSSZ Litoměřice (obsahující zejména posudek lékařky OSSZ Litoměřice), obvodní zdravotní dokumentace stěžovatele zapůjčeného obvodním lékařem MUDr. Š. (obsahující nález obvodního lékaře MUDr. Š. ze dne 24. a 25. 2. 2008, zprávu ze dne 16. 12. 2006 o hospitalizaci na interním odd., kterou sepsal primář MUDr. B., kardiologická vyšetření ze dne 8. 11. 2006 a 21. 3. 2007 provedená MUDr. Š., výsledky laboratorních vyšetření ze dne 10. 12. 2007 a 5. 2. 2008 a kardiologické nálezy MUDr. P. ze dne 21. 1. 2008, 5. 5. 2008 a 18. 8. 2008) a lékařské nálezy, které stěžovatel předložil krajskému soudu. Stěžovatel byl při jednání PK MPSV rovněž vyšetřen odborným lékařem z oboru interny MUDr. P. P. Na základě těchto podkladů dospěla PK MPSV k závěru, že dominující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu stěžovatele je ischemická choroba srdeční a hodnotila pokles jeho schopnosti soustavné výdělečné činnosti podle kapitoly IX., oddílu A, položky 1, písm. b) přílohy č. 2 vyhlášky č. 284/1995 Sb., přestože stěžovatel nesplnil veškerá uvedená kritéria. Míru poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti stanovila na samé horní hranici ve výši 45 % z důvodu dalších stěžovatelových onemocnění, tj. hypertenzi a hyperlipidemii, která jsou zároveň rizikovými faktory jak stěžovatelova onemocnění tak i jeho doposud vykonávaného zaměstnání, a proto již neshledala žádné důvody ke zvýšení horní hranice míry poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti podle § 6 odst. 4 vyhlášky č. 284/1995 Sb. PK MPSV posoudila také kardiologický nález ze dne 18. 8. 2008, který byl pořízen až po vydání napadeného rozhodnutí. Uvedla, že ani výsledek provedeného ergometrického vyšetření, byť nasvědčuje poněkud horšímu zdravotnímu stavu než předchozí lékařské vyšetření, by nezakládal nárok na přiznání plné invalidity. Nadto podotkla, aniž by jej blíže hodnotila, že výsledek zátěžového testu může být účelově zkreslený.

PK MPSV se rovněž podrobně zabývala posudkem lékařky OSSZ Litoměřice ze dne 3. 4. 2007, kterým byl stěžovatel shledán plně invalidním podle § 39 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění, když jeho zdravotní stav byl hodnocen podle kapitoly IX., oddílu A, položky 1, písm. c) přílohy č. 2 vyhlášky č. 284/1995 Sb., s procentní mírou poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti 60%, která byla s ohledem na další postižení a náročnost povolání zvýšena o 10% na celkovou hodnotu míry poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti 70%. Rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu stěžovatele shledala posudková lékařka OSSZ ischemickou chorobu srdeční, přičemž považovala zdravotní stav stěžovatele za nestabilizovaný. PK MPSV po podrobné rekapitulaci a vyhodnocení všech lékařských zpráv uvedla, že považuje přiznání plné invalidity za posudkové nadhodnocení zdravotního stavu stěžovatele. Zejména

zdůraznila, že stěžovatelův zdravotní stav již byl v roce 2007 stabilizovaný. Poukázala na to, že stěžovatel prodělal infarkt 3. 12. 2005, tj. již více než před rokem a i přes dramatickost na počátku onemocnění byly výsledky provedených kontrolních vyšetření příznivé a podle kontrolních vyšetření včetně zátěžových testů byla výkonnost srdečního svalu dobrá, nebyly poruchy kinetiky srdečních oddílů, ejekční frakce levé komory srdeční byla normální, zátěžový test vykazoval dobrou srdeční a fyzickou výkonnost a v dalším průběhu se zdravotní stav stěžovatele podstatným způsobem nezhoršil a stěžovatel byl oběhově kompenzovaný. Dále zdůraznila, že dle bicyklového zátěžového testu nebyly prokázány známky ischemie myokardu na zátěžovém EKG a ani subjektivní potíže, které vedly k přerušení testu, nebyly zcela charakteristické pro ischemickou chorobu srdeční. Podle jejího závěru byl tedy stěžovatel k 5. 6. 2008 částečně invalidním podle § 44 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění, když nebyl schopen fyzicky namáhavé práce spojené s nárazovým vynaložením síly, práce ve ztížených klimatických podmínkách, práce nadměrně stresující a v nočních hodinách.

Z protokolu o jednání založeném na č. l. 34 spisu vyplývá, že se jednání účastnil osobně stěžovatel, který zopakoval své žalobní námitky a uvedl, že nesouhlasí s posudkem PK MPSV, neboť jeho zdravotní stav se zhoršil. Krajský soud provedl důkaz správním spisem a posudkem PK MPSV. Z posudku PK MPSV, který krajský soud hodnotil jako stěžejní důkaz shledal, že PK MPSV jednala v řádném složení, posuzovala lékařskou dokumentaci obsaženou v posudkovém spise a na základě jakých nálezů a úvah dospěla k závěru, že stěžovatel byl částečně invalidním ve smyslu § 44 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění. Krajský soud zdůraznil, že PK MPSV dospěla ke stejnému závěru ohledně druhu zdravotního postižení jako lékařka OSSZ Litoměřice, tj. podle kapitoly IX., oddílu A, položky 1, písm. b) přílohy č. 2 vyhlášky č. 284/1995 Sb., i když míru poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti zvýšila na 45%. Krajský soud uvedl k námitce stěžovatele, že se jeho zdravotní stav nezlepšil, že důvodem zániku plné invalidity nemusí být vždy jen zlepšení zdravotního stavu, ale i stabilizace dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu spojená s adaptací člověka na situaci vyvolanou zdravotním postižením, která může vést k obnovení pracovní schopnosti ve vymezeném rozsahu. Z těchto důvodů shledal krajský soud posudek PK MPSV jako úplný a přesvědčivý a ztotožnil s jeho závěrem, a proto žalobu stěžovatele podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl žádnému z účastníků nepřiznal právo na náhradu nákladů řízení.

Proti tomuto rozsudku podal stěžovatel kasační stížnost z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), v níž krajskému soudu vytkl, že jako stěžejní důkaz hodnotil posudek PK MPSV. Podle stěžovatele totiž není v souladu s lékařskými zprávami, není úplný a přesvědčivý, neboť údajně neobjasňuje důvody zániku plné invalidity, nelze z něj seznat druh zdravotního postižení. Dále namítl, že ve věci bylo jednáno bez nařízení a předvolání účastníků. Z těchto důvodů stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud zrušil napadený rozsudek krajského soudu, a vrátil mu věc k dalšímu řízení.

Nejvyšší správní soud nejprve zkoumal formální náležitosti kasační stížnosti, přičemž zjistil, že je podána osobou oprávněnou a je proti označenému rozsudku přípustná za podmínek ustanovení § 102 a § 104 s. ř. s.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek krajského soudu i řízení, jež jeho vydání předcházelo, v souladu s § 109 odst. 2 a 3 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), neshledal přitom vady, k nimž by musel podle § 109 odst. 3 s. ř. s. přihlédnout z úřední povinnosti; vázán rozsahem a důvody, které stěžovatel uplatnil ve své kasační stížnosti, dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Ačkoliv stěžovatel důvod podané kasační stížnosti výslovně podřadil pod ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s., je z obsahu kasační stížnosti zřejmé, že napadá rozsudek krajského soudu zejména z důvodu vyjádřeného v ustanovení § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., tedy pro tzv. jiné vady řízení před soudem, které mohly mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé. Kasační důvod vymezený v ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. se však výhradně týká vad řízení před správním orgánem, zvláště při zjišťování skutkového stavu. Stěžovatel však k tvrzenému důvodu dle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. neuvedl žádné konkrétní námitky, neboť všechny uplatněné výtky směřoval pouze proti řízení před krajským soudem.

Kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., tj. nepřezkoumatelnost spočívající v nesrozumitelnosti rozhodnutí spočívá buď v tom, že rozhodnutí vykazuje takové textové a formulační nedostatky, že z obsahu textu není dostatečně zřejmá souvislost s příslušnými podklady pro rozhodnutí, nebo příp. v tom, že i jinak text rozhodnutí obsahuje nejasné, rozporné či jiným způsobem nesrozumitelné údaje. Taková nesrozumitelnost rozhodnutí však v souzené věci podle Nejvyššího správního soudu nenastala. Nepřezkoumatelnost spočívající v nedostatku důvodů rozhodnutí je dána tím, že se rozhodnutí neopírá o důvody, které opodstatňují dospět k určitému výroku rozhodnutí a možný dopad je třeba posuzovat vždy ve spojení se zněním konkrétního rozhodnutí. K další alternativě nepřezkoumatelnosti, spočívající v jiné vadě řízení před soudem, Nejvyšší správní soud poznamenává, že je třeba její význam posuzovat jako důvod pro zrušení rozhodnutí soudu prvního stupně pouze za předpokladu splnění věty navazující, tedy, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé.

Nejvyšší správní soud podotýká, že správní rozhodnutí o nároku na invalidní důchod je závislé především na odborném lékařském posouzení. Při přezkumu takového rozhodnutí neposuzuje soud věcnou správnost posudku, neboť k tomu nemá potřebné odborné znalosti. Zdravotní stav a pracovní schopnost občanů pro účely přezkumného řízení soudního ve věcech důchodového pojištění posuzuje podle § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb. Ministerstvo práce a sociálních věcí, které za tím účelem zřizuje jako své orgány posudkové komise. Posudek uvedené posudkové komise soud hodnotí jako každý jiný důkaz podle zásad upravených v § 77 odst. 2 s. ř. s., avšak s ohledem na mimořádný význam v tomto řízení bývá tento posudek důkazem rozhodujícím v případech, kdy z hlediska své celistvosti a přesvědčivosti nevzbuzuje žádných pochyb, a nejsou-li tu ani žádné jiné skutečnosti nebo důkazy, kterými by správnost posudku mohla být zpochybněna. Požadavek úplnosti a přesvědčivosti kladený na tyto posudky spočívá pak v tom, aby se komise vypořádala se všemi rozhodujícími skutečnostmi, především s těmi, které posuzovaný namítá, a aby své posudkové závěry náležitě odůvodnila. Z posudku musí být zřejmé, že zdravotní stav posuzovaného byl komplexně posouzen na základě úplné zdravotnické dokumentace i s přihlédnutím ke všem jím tvrzeným obtížím, aby nevznikly pochybnosti o úplnosti a správnosti klinické diagnózy. V posudku musí být dále

uvedeno, zda zjištěný zdravotní stav zakládá dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav a pokud ano, které zdravotní postižení bylo vzato za jeho rozhodující příčinu. Procentní míru poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti komise vyhodnotí podle charakteru zdravotního postižení na základě přílohy č. 2 vyhlášky č. 284/1995 Sb., přičemž zdravotní postižení podřadí podle jeho druhu a intenzity pod příslušnou kapitolu, oddíl a položku této přílohy a současně odůvodní stanovenou míru poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti v rámci zde stanoveného rozpětí. Dále uvaží i rozsah a závažnost dalších zdravotních postižení posuzovaného z hlediska možného zvýšení či snížení základního bodového hodnocení.

V projednávaném případě posudková komise zasedající v řádném složení jednoznačně vymezila rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu stěžovatele jako ischemickou chorobu srdeční. Pokles schopnosti soustavné výdělečné činnosti stanovila podle kap. IX., oddílu A, položky 1, písm. b) přílohy č. 2 vyhlášky č. 284/1995 Sb. ve výši 45 %, tedy na samé horní hranici vymezeného rozpětí, a to i s ohledem na stěžovatelova další onemocnění, tj. hypertenzi a hyperlipidemii. Rozhodný druh zdravotního postižení tak hodnotila stejně jako posudková lékařka OSSZ Litoměřice ve svém posudku ze dne 22. 5. 2008. Náležitě pak odůvodnila z jakého důvodu již nezvýšila procentní míru podle § 6 odst. 4 vyhlášky č. 284/1995 Sb. Posoudila také výsledek ergometrického vyšetření provedeného po vydání napadeného rozhodnutí žalované, na které stěžovatel v žalobě odkazoval, a shledala, že ani z něj nevyplývá, že by byl stěžovatel plně invalidní. Při provedeném testu totiž nebylo dosaženo požadované zátěže pro stěžovatelovy subjektivní potíže, které však nebyly charakteristické pro ischemickou chorobu srdeční. Při dosaženém stupni zátěže nicméně nebyly prokázány známky ischemie myokardu. Proto bylo stěžovateli doporučeno, aby se podrobil selektivní koronografii, což však odmítl.

Rovněž se PK MPSV vypořádala s posudkem lékařky OSSZ Litoměřice ze dne 3. 4. 2007, podle nějž byl stěžovatel uznán plně invalidním. Za rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu stěžovatele byla sice shodně označena ischemická choroba srdeční, avšak PK MPSV na rozdíl od posudkové lékařky OSSZ Litoměřice považovala zdravotní stav stěžovatele v roce 2007 za stabilizovaný vzhledem k době, která uplynula od prodělaného infarktu, k příznivým výsledkům všech kontrolních vyšetření a k tomu, že stěžovatel byl oběhově kompenzovaný a ani se nezhoršil jeho zdravotní stav. PK MPSV proto hodnotila tehdejší závěr o stěžovatelově zdravotním stavu za „posudkově nadhodnocený“. Nejvyšší správní soud proto nepřisvědčil stěžovatelově námitce, že posudek PK MPSV není úplný a přesvědčivý, neboť neobjasňuje důvody zániku invalidity. V této souvislosti je nutné připomenout, že důvodem zániku nároku na plný invalidní důchod (§ 38 a násl. zákona o důchodovém pojištění) není vždy jen zlepšení či stabilizace zdravotního stavu, ale i posudkové nadhodnocení zdravotního stavu stěžovatele při dřívějším uznání plné invalidity. Pokud stěžovatel nesplňoval ke dni vydání přezkoumávaného rozhodnutí podmínky plné invalidity uvedené v § 39 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., nárok na plný invalidní důchod k uvedenému dni zanikl (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 7. 2003, č. j. 4 Ads 19/2003 - 48).

Nejvyšší správní soud také odmítl jako zjevně nedůvodnou výtku stěžovatele, že „ve věci bylo jednáno bez nařízeného jednání a předvolání účastníků“, neboť se nezakládá na

pravdě. Z č. l. 32 spisu totiž vyplývá, že ve věci bylo nařízeno jednání na 23. 2. 2009. Zejména je však na č. l. 34 spisu založen protokol o jednání krajského soudu, kterého se stěžovatel osobně účastnil.

Ze všech shora uvedených důvodů Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost jako celek není důvodná, a proto ji jako takovou zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

O náhradě nákladů řízení rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1, 2 s. ř. s. za použití ustanovení § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení, které mu vznikly. Žalovanému správnímu orgánu, který by jinak měl právo na náhradu nákladů řízení, nelze náhradu nákladů řízení v souladu s ustanovením § 60 odst. 2 s. ř. s. přiznat.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 22. července 2009

JUDr. Petr Průcha
předseda

senátu